Minister
Finansów i Gospodarki

Warszawa, 8 grudnia 2025 roku

Sprawa: odpowiedź na oświadczenie
Znak sprawy: PAD7.054.1.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na Oświadczenie Senatora

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na Oświadczenie złożone przez Pana senatora Aleksandra Szweda w dniu 7 listopada 2025 r. dotyczące „planowanej znaczącej podwyżki podatku cukrowego", w zakresie swojej właściwości przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Zmiany wynikające z uchwalonej przez Sejm RP ustawy z dnia 7 listopada 2025 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (druk senacki nr 536) nie wpływają na preferencyjne traktowanie soków oraz napojów zawierających soki na gruncie przepisów o opłacie od środków spożywczych. Tym samym, po wejściu w życie ustawy, soki 100% nadal nie będą objęte opłatą cukrową. Opłacie nie będą również podlegały, tak jak dotychczas, napoje zawierające co najmniej 20% soku oraz do 5g cukru (w 100 ml napoju). Natomiast napoje zawierające ww. ilość soku oraz powyżej 5g cukru będą nadal zwolnione z opłaty stałej i będą objęte wyłącznie opłatą zmienną, pobieraną od ilości cukru przekraczającej 5g.

W nawiązaniu do przedstawionej opinii, zgodnie z którą obecne regulacje faworyzują produkty wysokoprzetworzone, uprzejmie wskazuję, iż napoje o wysokim stopniu przetworzenia często zawierają dodatek kofeiny lub tauryny, które – zgodnie z przepisami ww. ustawy – podlegają najwyższemu wzrostowi opłaty cukrowej (z 0,10 zł do 1,00 zł). Zatem wprowadzane zmiany przyczynią się do zwiększenia preferencji dla napojów zawierających naturalne składniki w stosunku do napojów w wysokim stopniu przetworzenia, których spożycie wiąże się ze zwiększonym ryzykiem dla zdrowia.

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

W związku z powyższym, poniżej przedstawiam odpowiedzi na pytania zawarte w Oświadczeniu Pana Senatora, odnoszące się do skutków planowanej zmiany wysokości opłaty cukrowej oraz działań podejmowanych w tym zakresie.

Ad 1. Opłata cukrowa, wprowadzona w 2021 roku, miała na celu ograniczenie spożycia słodzonych napojów i promowanie prozdrowotnych wyborów konsumenckich.

Wprowadzenie opłaty zachęciło producentów napojów do reformulacji składów i obniżenia w nich zawartości cukru. Jednak aktualna wysokość opłaty znacząco odbiega od cen napojów i jest niewystarczająca, aby wpłynąć na zachowania konsumentów, a tym samym realizować cele zdrowotne opłaty. Obecnie niski udział opłaty cukrowej w cenie napoju zwiększa ich dostępność cenową.

Przewiduje się, że proponowane zmiany spowodują wzrost cen od 5% w przypadku napojów typu nektary do 12% w przypadku napojów gazowanych, należy jednak pamiętać o rosnących kosztach leczenia chorób związanych z otyłością. W Polsce na nadwagę lub otyłość choruje już ok. 9 mln dorosłych i jak szacuje OECD - do 2050 r. Polacy będą żyć średnio o 4 lata krócej z powodu chorób związanych z otyłością, a koszty dla gospodarki to ok. 108 mld zł w ciągu 30 lat.

Nie bez znaczenia pozostaje też fakt, że dzięki wprowadzonym zmianom wpływy z tytułu opłaty od środków spożywczych wzrosną o ok. 1 mld zł rocznie, przy czym są one w 96,5 % przekazywane do Narodowego Funduszu Zdrowia i zgodnie z zapisami w ustawie *o zdrowiu publicznym* przeznaczane na cele zdrowotne.

Dotychczas ze środków tych finansowany był program KOS-BAR, czyli chirurgiczne leczenie otyłości. Koszty realizacji tego programu w okresie od 1 grudnia 2021 r do 30 listopada 2022 r. wynosiły ponad 19 mln zł. chociaż pierwotnie zakładano koszty w wysokości 70 tys. zł.

Wpływy z opłaty cukrowej są przeznaczane również na finansowanie świadczeń realizowanych na rzecz pacjentów z cukrzycą, refundację produktów leczniczych, a także na finansowanie działań edukacyjnych i profilaktycznych.

Zmiany w opłacie cukrowej to krok w stronę poprawy zdrowia publicznego, które jest priorytetem w obliczu alarmujących danych o skali otyłości w Polsce.

Ad 3. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2024 r.poz.1670 z poźn. zm.), opłacie od środków spożywczych podlega wprowadzenie na rynek krajowy napojów z dodatkiem m.in. cukrów będących monosacharydami lub disacharydami oraz środków spożywczych zawierających te substancje.

Należy podkreślić, że stosownie do obowiązujących przepisów, soki 100% oraz napoje zawierające co najmniej 20% soku i do 5 g cukrów nie podlegają opłacie. Natomiast napoje zawierające co najmniej 20% soku i powyżej 5 g cukrów objęte są wyłącznie opłatą zmienną (0,05 zł za każdy gram powyżej 5 g cukrów), nie są natomiast objęte opłatą stałą (0,50 zł /1 litr napoju).

Zatem, jak wynika z powyższego, już teraz napoje zwierające naturalny sok są traktowane preferencyjnie i w tym zakresie uchwalona przez Sejm RP w dniu 7 listopada 2025 r. ustawa o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie wprowadza żadnych zmian.

Ad 4. Jak wskazano powyżej, celem wprowadzenia opłaty od środków spożywczych było stymulowanie konsumentów do wyboru zdrowszych produktów i zachęcenie

producentów do redukcji ilości substancji słodzących w napojach. Z uwagi na łatwą dostępność cenową słodkich napojów, zaobserwowano nieznaczny wpływ opłaty na realizację celu zdrowotnego ustawy.

Wprowadzane zmiany są odpowiedzią na alarmujące dane dotyczące skali otyłości w Polsce, która niesie ze sobą szereg negatywnych konsekwencji społecznych i gospodarczych.

Mając na uwadze rosnące koszty leczenia chorób związanych z otyłością niezbędne jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia tych obciążeń finansowych. W związku z tym wprowadzane są m.in. zmiany w zakresie wysokości opłaty od środków spożywczych.

Działania te stanowią jeden z elementów strategii walki z epidemią otyłości. Są one częścią Narodowego Programu Zdrowia, który obejmuje przede wszystkim szereg inicjatyw edukacyjnych oraz promujących aktywność fizyczną, realizowanych przez Ministerstwo Sportu, Ministerstwo Edukacji oraz Ministerstwo Zdrowia.

Podejmowane działania mają również na celu ochronę budżetu przed rosnącymi kosztami leczenia chorób związanych z otyłością.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Finansów